

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48, Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 18 .11. 2008r.

RLU – 61 – 42/08/JS

DECYZJA Nr RLU - 55 /2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko przedsiębiorcy Magdalenie Rzepiejewskiej zamieszkałej w Białymstoku ul. [REDAKTOWANE] prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie szkolenia kierowców:

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszające zbiorowe interesy konsumentów**, niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, praktyki stosowane przez przedsiębiorcę Magdalenę Rzepiejewską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Rzepiejewska Wir Ośrodek Szkolenia Kierowców, **polegające na stosowaniu we wzorcu „Regulamin Ośrodka Szkolenia Kierowców Wir Magdalena Rzepiejewska” następujących postanowień**, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.):

1. §1 pkt 3 Regulaminu:

„ Za przedmioty wartościowe pozostawione na terenie Sali wykładowej Ośrodka Szkolenia Kierowców Wir, w której są prowadzone zajęcia nie ponosi odpowiedzialności”;

2. §3 pkt 2 Regulaminu:

„ Wysokość opłat może ulec zmianie”;

3. §5 pkt 3 Regulaminu:

„ Niniejszy Regulamin może ulec zmianie”.

i nakazuje się zaniechanie ich stosowania.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, w zakresie wskazanym w punkcie I decyzji, nakłada się na Magdalenę Rzepiejewską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Rzepiejewska Wir Ośrodek Szkolenia Kierowców zamieszkałą w Białymstoku ul. [REDAKTOWANE] karę pieniężną w wysokości 687 zł (słownie: sześćset osiemdziesiąt siedem) płatną do budżetu państwa.

Uzasadnienie

W związku z ogólnopolskim badaniem wzorców umów stosowanych przez przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kandydatów na kierowców, w ramach postępowania wyjaśniającego (RLU-405-3/08/RD/JS) przeprowadzono analizę regulaminu stosowanego przez przedsiębiorcę Magdalenę Rzepiejewską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Rzepiejewska Wir Ośrodek Szkolenia Kierowców, przy świadczeniu usług szkolenia na prawo jazdy, w wyniku której ustalono, że regulamin wiążący konsumentów, zawiera zapisy, co do którego zachodziło podejrzenie, że jest on tożsamy z klauzulami abuzywnymi wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (zwanego dalej także rejestrem). W tych okolicznościach konieczne stało się wszczęcie niniejszego postępowania administracyjnego. Informacje i dokumenty uzyskane przez organ antymonopolowy zostały włączone, postanowieniem 248/08 z dnia 9 września 2008 roku, do postępowania administracyjnego.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Magdalena Rzepiejewska prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Rzepiejewska Wir Ośrodek Szkolenia Kierowców, zwana w dalszej części OSK Wir lub przedsiębiorca, prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miejskiego w Białymstoku pod numerem 67261. W ramach tej działalności świadczy on na rzecz konsumentów uczestniczących w kursach nauki jazdy usługi edukacyjne. Przy świadczeniu usług tego rodzaju przedsiębiorca stosuje „Regulamin Ośrodka Szkolenia Kierowców Wir Magdalena Rzepiejewska”.

Analiza treści przedłożonego Regulaminu wykazała, że zawarte są w nim następujące postanowienia:

- §1 pkt 3 Regulaminu:

„ Za przedmioty wartościowe pozostawione na terenie Sali wykładowej Ośrodka Szkolenia Kierowców Wir, w której są prowadzone zajęcia nie ponosi odpowiedzialności”,

- §3 pkt 2 Regulaminu:

„ Wysokość opłat może ulec zmianie”,

- §5 pkt 3 Regulaminu:

„ Niniejszy Regulamin może ulec zmianie”.

W toku niniejszego postępowania, pismem z dnia 14. 08. 2008r. przedsiębiorca poinformował, że nie zgadza się z zarzutami argumentując, że „można uznać jedynie te postanowienia umowne, które były już przedmiotem oceny Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w danej sprawie i dotyczą tylko przedsiębiorców, przeciwko którym toczyło się postępowanie”. Dalej przedsiębiorca podnosi, że „nie można rozszerzać ich

obowiązywania na inne klauzule umowne innych przedsiębiorców, nawet jeżeli został dokonany wpis do rejestru klauzul uznanych za niedozwolone”. Odnosząc się do poszczególnych zapisów z Regulaminu przedsiębiorca twierdzi, że zapis „§1 pkt 3 regulaminu WIR powoduje tylko to, iż między kursantem a WIR nie następuje zawarcie umowy przechowania”, zapis §3 pkt 2 „dotyczy on ceny za wykonywaną na rzecz kursanta usługę a więc postanowienia określającego główne świadczenie strony” podnosząc, że „niedozwolone postanowienia umowy nie znajdują zastosowania do postanowień określających główne świadczenie stron, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny”, zapis §5 pkt 3 „dotyczy on zmiany regulaminu stanowiącego integralną część umowy” i dalej „strony mogą kształtować jej treść także w trakcie jej obowiązywania”.

Przychód za 2007 rok wyniósł zł (słownie zł).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

I.

Stosownie do art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Na mocy art. 24 ust. 2 pkt. 1 ww. ustawy za praktykę tego rodzaju uznaje się godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy polegające na stosowaniu postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Aby można było stwierdzić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów muszą kumulatywnie zostać spełnione następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- rozważana praktyka musi być bezprawna,
- praktyka taka musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów, w związku z czym dochodzi do naruszenia interesu publicznego.

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (poz. 173, Nr 1807 z późn. zm.). W rozważanym przypadku podmiot, którego dotyczy niniejsze postępowanie, bez wątpienia posiada status przedsiębiorcy. Jest to podmiot, która podlega wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miejskiego w Białymstoku. Zachowania tego przedsiębiorcy podlegają więc kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Bezprawność działań

Kolejną przesłanką, która musi zostać spełniona, aby było możliwe stwierdzenie naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność rozważanego zachowania. Jedno z działań zakazanych na gruncie niniejszego przepisu stanowi posługiwanie się w obrocie konsumenckim postanowieniami wzorców umów uznanymi za niedozwolone i wpisanymi do prowadzonego przez Prezesa Urzędu rejestru.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na

posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie. Wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego, od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej także SOKiK) wyrażonym w wyroku z dnia 25. 05. 2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych postanowień. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Trafność wyżej opisanego stanowiska potwierdził również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13. 07. 2006r. (sygn. akt III SZP 3/06). Pomimo, iż powyżej przywołane wyroki zapadły pod rządami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to orzecznictwo to należy uznać za aktualne także w obecnym stanie prawnym. Na gruncie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007r. rozważana kwestia została uregulowana w analogiczny sposób, a zatem nie występują różnice, które nakazywałyby odejście od ustalonej linii orzecznictwa i w konsekwencji tego odmienną ocenę prawną badanego zagadnienia. Przyjęcie zasady formalnej jawności niniejszego rejestru oznacza, że od chwili wpisania do niego określonego postanowienia zakazane jest stosowanie tożsamych postanowień w obrocie konsumenckim i nikt nie może zasłaniać się nieznaną dokonanych wpisów. Rejestr postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone jest prowadzony przez Prezesa Urzędu. W praktyce jest on powszechnie dostępny w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

Zarzut rozważany w ramach przedmiotowego postępowania dotyczy stosowania przez przedsiębiorcę w obrocie konsumenckim następujących postanowień Regulaminu, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone:

1. § 1 pkt 3 Regulaminu:

„ Za przedmioty wartościowe pozostawione na terenie sali wykładowej Ośrodka Szkolenia Kierowców Wir, w której są prowadzone zajęcia nie ponosi odpowiedzialności”,

Klauzulę tę należy uznać za tożsamą z następującymi postanowieniami wpisanymi do rejestru odpowiednio pod numerami 753 i 1363:

- 753 - „<<Leader School>> nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy pozostawione na terenie szkoły”, które zostało uznane za niedozwolone na mocy wyroku SOKiK z dnia 27. 03. 2006r. (sygn. akt XVII Amc 40/05),

- 1363 - " BT HUT - PLUS nie ponosi odpowiedzialności materialnej za przedmioty wartościowe należące do uczestników kolonii, obozów, zimowisk.", które zostało uznane za niedozwolone na mocy wyroku SOKiK z dnia 01. 02. 2008r. (sygn. akt XVII Amc 263/07).

Na gruncie rozważanego postanowienia pochodzącego z badanego Regulaminu i postanowień wpisanych do rejestru przedsiębiorca zwolnił się z odpowiedzialności za przedmioty wartościowe pozostawione na terenie Sali wykładowej. Wskazać trzeba, że niniejsze postanowienie narusza art. 385¹ § 1 Kc.

Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne).

Zakwestionowane postanowienie zawiera zbyt daleko idące wyłączenie odpowiedzialności organizatora szkolenia kierowców.

W konsekwencji zachowanie organizatora, który - korzystając z posiadanej przewagi kontraktowej - wyłącza z góry (tj. przed zaistnieniem ewentualnej szkody), poprzez odpowiednie postanowienie Regulaminu, wszelką odpowiedzialność za szkody w mieniu klientów, może zostać ocenione jako sprzeczne z dobrymi obyczajami. Na poparcie tego twierdzenia należy przytoczyć uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1977 r., zgodnie z którą przy zawieraniu umowy o świadczenie usługi, dla której wykonania przez przedsiębiorcę niezbędnym jest zdjęcie odzieży wierzchniej przez klienta, dochodzi w sposób wyraźny lub konkludentny do zawarcia umowy przechowania, a co za tym idzie nie jest możliwym wyłączenie odpowiedzialności za szkody w tym mieniu. Nie budzi wątpliwości, iż w przypadku kursów na prawo jazdy, jak i odbywania zajęć w szkołach czy uczestniczenia w obozach niezbędnym jest dla wykonania usługi zdjęcie odzieży wierzchniej przez słuchacza. Słuszny interes konsumenta wymaga więc, by przedsiębiorca ponosił odpowiedzialność za rzeczy pozostawione w salach wykładowych, w których odbywają się zajęcia, gdyż teren ten jest w użytkowaniu lub własnością organizatora kursu i powinien być należycie zabezpieczony.

Tym samym uznano tożsamość tej klauzuli z wpisanymi do rejestru ze względu na taką samą regulację odpowiedzialności i skutków z niej wynikających dla konsumentów.

2. § 3 pkt 2 Regulaminu:

„ Wysokość opłat może ulec zmianie”,

Klauzulę tę należy uznać za tożsamą z następującymi postanowieniami wpisanymi do rejestru odpowiednio pod numerami 848, 923 i 1497:

- 848 - „Wysokość odpłatności ustala dyrektor placówki w oparciu o kalkulacje kosztów bieżących. Odpłatność może ulec zmianie w ciągu roku szkolnego”, które zostało uznane za niedozwolone na mocy wyroku SOKiK z dnia 06. 07. 2006r. (sygn. akt XVII Amc 60/05),
- 923 - „Ostateczna cena samochodu może ulec zmianie także o ile po dacie zamówienia zmianie ulegną przepisy podatkowe (w tym dotyczące podatku akcyzowego) lub celne dotyczące sprzedaży samochodu”, które zostało uznane za niedozwolone na mocy wyroku SOKiK z dnia 24. 04. 2006r. (sygn. akt XVII Amc 102/04),
- 1497 - „ Cena zawiera kwotę podatku od towarów i usług, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Cena może ulec zmianie w przypadku zmiany wysokości stawki podatku od towarów i usług lub wprowadzenia opodatkowania tym podatkiem sprzedaży dotąd zwolnionej lub niepodlegającej opodatkowaniu. Cena nie zawiera podatku od czynności cywilnoprawnych. ”, które zostało uznane za niedozwolone na mocy wyroku SOKiK z dnia 17. 10. 2006r. (sygn. akt XVII Amc 122/05),

W myśl przepisu art. 385¹ k.c. za niedozwolone postanowienia umowne uznaje się postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to jednak postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Zakwestionowany - §3 pkt 2 Regulaminu nie

dotyczy głównych świadczeń stron i nie jest uzgadniany indywidualnie z konsumentami, bowiem nie mają oni wpływu na jego treść.

Klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ k.c. została przez ustawodawcę uzupełniona listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385³ k.c., zawierającą przykładowy katalog niedozwolonych klauzul umownych uznawanych za sprzeczne z dobrymi obyczajami i zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków i ryzyka między stronami, prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry, w oderwaniu od konkretnych okoliczności, stawiają w gorszym położeniu. Wyliczenie to ma charakter niepełny, przykładowy i pomocniczy. W razie wątpliwości ciężar dowodu, że dane postanowienie nie spełnia przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy w myśl art. 385³ § 4 k.c.

W świetle przedstawionego stanu prawnego postanowienie zawarte w §3 pkt 2 Regulaminu stanowi niedozwolone postanowienie umowne. Jak wskazał SOKiK (wyrok XVII Amc 60/05) „Postanowienie to wypełnia bowiem dyspozycję art. 385 pkt 20 k.c. gdyż daje uprawnienie ... do określenia lub podwyższenia cen lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa do odstąpienia od niej, to umożliwia swobodne podnoszenie opłat za świadczoną usługę w trakcie trwania umowy. Jest ono sformułowane ogólnie i nie określa w jakich okolicznościach i jakich warunkach może dojść do zmiany umowy w tym zakresie. Daje uprawnienia do podwyższenia opłat, które nie jest traktowane jako zmiana warunków umów, przez co konsumentowi nie przysługuje prawo odstąpienia od umowy.”

Z tych względów, Prezes Urzędu uznał za Sądem „że kwestionowane postanowienie Regulaminu stosowanego przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami spełnia przesłanki z art. 385 kc., bowiem kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy.”

Postanowienie to jest tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru, gdyż tak samo, jak wpisane kształtuje prawa konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami dając przedsiębiorcy możliwość do jednostronnej zmiany wysokości ceny za usługę bez wskazania w momencie zawierania umowy przesłanek warunkujących taką zmianę i nie przyznaje konsumentowi prawa do odstąpienia od umowy, gdy zaproponowana nowa cena nie będzie mu odpowiadała.

Ze względu na fakt, że zakwestionowane postanowienie jest tożsame w skutkach z postanowieniami wpisanymi do rejestru przytoczonymi wyżej uznano, że spełniona została przesłanka tożsamości zapisów wzorca i postanowień wpisanych do rejestru.

4. § 5 pkt 3 Regulaminu:

5.

„Niniejszy Regulamin może ulec zmianie”.

Klauzulę tę należy uznać za tożsamą z następującymi postanowieniami wpisanymi do rejestru odpowiednio pod numerami 751 i 900:

- 751 - „<<Leader School>> zastrzega sobie prawo do zmian w regulaminie, o czym studenci szkoły będą każdorazowo informowani” które zostało uznane za niedozwolone na mocy wyroku SOKiK z dnia 27. 03. 2006r. (sygn. akt XVII Amc 40/05),

- 900 - „Regulamin może ulec zmianie. Wszelkie zmiany w Regulaminie będą podawane do wiadomości na miesiąc przed ich wprowadzeniem i dotyczą wszystkich Studentów uczestniczących w kursach prowadzonych przez Top English School” które zostało uznane za niedozwolone na mocy wyroku SOKiK z dnia 07. 08. 2006r. (sygn. akt XVII Amc 92/05),

Postanowienie umowne zawarte w § 5 pkt 3 Regulaminu jak orzekł SOKiK (XVII Amc 92/05) „jest sprzeczne z art. 385¹ pkt 10 k.c. daje bowiem możliwość jednostronnej zmiany treści postanowień umowy, bez podania ważnej przyczyny wskazanej w umowie. Klauzula ta powoduje, że konsument nie znając przyczyn zmian, ani ich treści i zakresu wyraża zgodę na te zmiany i przyjmuje zarazem zobowiązania z nich wynikające.”

Z tych względów, Prezes Urzędu uznał, że kwestionowane postanowienie Regulaminu stosowanego przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami spełnia przesłanki z art. 385¹ kc., bowiem kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy.

Tożsamość tego postanowienia z postanowieniami wpisanymi do rejestru polega na tym, że skutki stosowania zapisu zakwestionowanego i zapisów uznanych za zakazane i wpisanych do rejestru są takie same w stosunku do konsumentów. Zapisy te dają prawo przedsiębiorcy, silniejszej stronie umowy z konsumentem do jednostronnej i dowolnej zmiany treści tej umowy bez wskazania przyczyn dokonania tych zmian w chwili zawierania umowy i bez prawa do odstąpienia przez konsumenta od umowy w przypadku, gdy dokonane zmiany nie będą go satysfakcjonowały.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Działania oparte na przepisach niniejszej ustawy są zatem podejmowane w interesie publicznym, w celu ochrony interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek do uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy oceniane działania godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku i poprzez to powodują zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu. Do naruszenia interesu publicznego dochodzi, gdy skutki określonych działań mają charakter powszechny, dotyczą wszystkich potencjalnych podmiotów na danym rynku¹.

Dodać należy, że zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawa ta reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli praktyki te wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dla stwierdzenia, że dana praktyka jest niezgodna z art. 24 ww. ustawy wystarczające jest więc wykazanie, że potencjalnie istniało zagrożenie naruszenia interesów konsumentów w skutek zastosowania określonego postanowienia w umowach z konsumentami w przypadku zaistnienia określonych okoliczności. W niniejszym przypadku przedsiębiorca zawarł kwestionowane regulacje w regulaminie wiążącym konsumentów będących jego kontrahentami.

Pojęcie zbiorowych interesów konsumentów zostało szeroko omówione przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10. 04. 2008r. (sygn. akt III SK 27/07). W uzasadnieniu Sąd Najwyższy podał, iż gramatyczna wykładnia tego pojęcia prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma

¹ Konrad Kohutek w: „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz”, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2008r., strona 47

interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „*zbiorowego interesu konsumentów*” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka przedsiębiorcy skierowana jest do „*nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów*”. Wystarczające powinno być w jego ocenie ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy orzekł też, że „*praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy*”.

W niniejszym przypadku doszło do naruszenia interesu publicznego. Oceniane zachowanie przedsiębiorcy dotyczy szerokiego kręgu najsłabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci. Dotyczy ono wszystkich tych osób, które są uczestnikami kursu nauki jazdy oraz wszystkich jego potencjalnych klientów. Rozważane działania należało więc uznać za naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Działania te należało także uznać za zakazane prawem praktyki, gdyż były one podejmowane w sposób powtarzalny. Już z samej istoty regulaminu wynika to, że działania przedsiębiorcy wykorzystujący go są powtarzalne i dotyczą wszystkich przypadków.

Uwzględniając wszystkie ww. okoliczności niniejszej sprawy należało orzec, że przedsiębiorca dopuścił się naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stąd należało orzec, jak w sentencji niniejszej decyzji.

II.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego wyżej przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu.

Zwrócić należy uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 cytowanej ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy oraz fakt, że przedsiębiorca nie zaprzestał stosowania praktyki, Prezes uznał, że nałożenie kary pieniężnej na Przedsiębiorcę jest w pełni uzasadnione.

Okolicznością przemawiającą za zastosowaniem wobec Przedsiębiorcy kary pieniężnej jest fakt, iż jako organizator kursów o wieloletnim doświadczeniu powinien mieć świadomość, że nie można stosować klauzul uznanych za niedozwolone i wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Rejestr ten, co wymaga podkreślenia, jest jawny i powszechnie dostępny, a stosowanie postanowień do niego wpisanych oznacza wprowadzenie do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Przedsiębiorca winien więc zdawać sobie

sprawę z konieczności dostosowywania wykorzystywanych przez siebie wzorców i regulaminów do treści wpisów zamieszczanych w rejestrze.

Przychód osiągnięty przez Przedsiębiorcę w 2007 r. wyniósł Maksymalna kara pieniężna, która mogłaby zostać nałożona na Przedsiębiorcę to ...zł. Prezes Urzędu uznał, że w odniesieniu do Przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary w wysokości 687 zł, co stanowi ...przychodu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2007 r. oraz ...maksymalnego wymiaru kary.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął pod uwagę, że Przedsiębiorca stosuje trzy postanowienia wpisane do rejestru. Prezes Urzędu uwzględnił również możliwości finansowe Przedsiębiorcy i uznał, że wymiar kary w tej wysokości pozwoli mu na dalsze prowadzenie działalności.

Biorąc pod uwagę powyższe kara pieniężna nałożona na Przedsiębiorcę jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Z tych też względów orzeczono jak pkt II sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie.

Otrzymuje:

1. Pani Magdalena Rzepiejewska
Ośrodek Szkolenia Kierowców
WiR
ul. [REDAKTED]
[REDAKTED] Białystok

2. a/a

**z upoważnienia Prezesa
Dyrektor Delegatury**

Ewa Wiszniowska

